

שיחת השבוע

יש חדש

להקדים ולעזור

חגי תשרי המתקרבים מחייבים הושטת יד עוזרת למשפחות הנזקקות. בתי חב"ד ברחבי הארץ פותחים בהיערכות מיוחדת לחלוקת מצרכי מזון למשפחות האלה. חשוב להקדים ולתרום בעין יפה, כדי לאפשר לספק לכל משפחה את צורכי החג.

כינוס הצאצאים

'איגוד הצאצאים' של רבי שניאורזלמן מלאדי, בעל התניא, עורך כינוס מיוחד של צאצאי רבנו הזקן, בכותרת 'מרגישים קשורים'. הכינוס יהיה אי"ה ביום שלישי, ח"י באלול (21.9), באודיטוריום 'מרכז הבמה', רח' הכרמל 20 גני תקווה. הכינוס מיועד לכל המשפחה, וזו הזדמנות להקנות לדור הצעיר את תחושת השייכות לסבא הגדול. המארגנים מבקשים מצאצאים שעדיין לא קיבלו הזמנה ליצור קשר בדוא"ל baalhatanya@gmail.com או בטל' 054-4858676, 02-5370762.

גיטרה יהודית

המוזיקאי מאיר הלוי אשל הפיק את כינור נשמה 3 - שתיים עשרה נעימות נשמה בביצוע כינור. הפקה איכותית ונעימה לאוזן. טל' 03-9606120.

זמני השבוע

ירושלים תלאביב חיפה בארבע אילת ניו יורק

בניסת השבת 6:17 6:32 6:24 6:34 6:32 6:56

צאת השבת 7:28 7:30 7:30 7:30 7:27 7:53

פרקי אבות: פרק 1

שיחת השבוע הוא גיליון לכל יהודי, המופץ בכל רחבי הארץ והעולם. נוסד בשנת תשמ"ז (1986) בידי הרב יוסף יצחק אהרונוב

עורך: מנחם ברוד

יוצא לאור על ידי: המרכז לעזרי שליחות

ת"ד 100 כפר חב"ד 6084000

טל' 073-2480711 • פקס' 03-9606169

www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il

מודעות: טל' 053-3166532, דוא"ל: m3166532@gmail.com

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

האנשים שנאלצים לעבוד בשבת

בכל פעם שמדברים על ביצוע עבודה בשבת העמידו לנגד עיניכם את האנשים שצריכים לעשות אותה. הגיע הזמן לבלום את ההידרדרות

השבת, יום שבו מירוח החיים נעצר והאדם מתעלה (ציור: אלכס ליון)

כך מופעל לחץ גובר והולך על רבבות יהודים להפר את מנוחת השבת שלהם ולהפוך אותה ליום עבודה שגרתי. ללחץ החברתי מצטרף גם פיתוי כספי, בדמות תוספת על עבודה בשבת, ורבים אינם עומדים בניסיון. כל זה קורה במדינת היהודים, מדינתו של עם ששמר על השבת במסירות נפש לאורך אלפי שנות גלות, סבל ומצוקה.

תמורה מלאה למחיר

מקוממות במיוחד הטענות על הקשיים והמחירים הכרוכים בשמירת השבת, והניסיון לקשור זאת למציאות העולם המודרני. וכי בימי קדם לא היה קשה לשמור שבת? לחקלאי לא היה חשוב לאסוף את התבואה לפני הגשם? לא היו לו על העצים פירות העלולים להירקב? והסוחר שנאלץ לעצור את מסעו באמצע הדרך ולהישאר עם סחורתו במקום לא בטוח? הרומאים כינו את העם היהודי 'עם בזבזן', על שהוא מבלה ב'בטלה' שביעית מימי העבודה שלו.

כן, שמירת השבת כרוכה במחיר, אבל העם היהודי שילם אותו בשמחה וקיבל תמורה מלאה - את השבת. זה יום שבו האדם עוצר את מירוח היום-יום, שוכח את הבגדים ואת העבודה, מתנתק מחיי החולין, ועובר לעולם אחר. פתאום יש זמן לשבת עם המשפחה, לפתוח ספר, לשיר זמירות, להתעלות. חבל לתת לרכבת לדרוס את כל זה.

רבה פוליטיקה עמדה מאחורי משבר השבת שהעסיק אותנו בשבועות האחרונים, אבל אולי הסערה הזאת תבלום את ההידרדרות החמורה שחלה בשנים האחרונות במתן היתרי עבודה בשבת.

הרבינו לשמוע בימים האלה את צמד המילים 'פיקוח נפש'. אנשים שאין להם שום מושג בהלכה מנופפים במילים 'פיקוח נפש' כנימוק להתרת כל איסור. תחבורה ציבורית כדי שהנכד יוכל לבקר את הסבתא - 'פיקוח נפש'. נגרייה שחייבת לסיים הזמנה דחופה במועד - ברור, 'פיקוח

נפש' מובהק. וכשהמוסך סגור בשבת ואי אפשר לתקן בו את הרכב - האין זה 'פיקוח נפש' מדאורייתא?...

חוק שעות עבודה ומנוחה, האוסר להעסיק עובדים בשבת, אינו מתיימר להתכנסות מאחורי טיעוני 'פיקוח נפש' לצורך מתן היתרי עבודה בשבת. דיי לו בקביעה שזה 'שירות חיוני'. מכאן פתוחה הדרך להגדיר כמעט כל דבר 'שירות חיוני', והשבת נעשית למרמס.

לחץ על עובדים

מלבד הנימוקים ההלכתיים, כדאי גם לחשוב על בני האדם שמאחורי כל היתר כזה. בכל פעם שמדברים על ביצוע עבודה בשבת העמידו לנגד עיניכם את האנשים שצריכים לעשות אותה. המשמעות הפשוטה של כל החלטה כזאת היא שלילת מנוחת השבת מעוד ועוד יהודים. עוד אב שלא יראה את ילדיו ביום השבת. עוד אם שתהיה רתוקה לעבודתה ביום השביעי.

למרבה הצער, מספר האנשים הנאלצים לחלל את השבת גדל והולך, ובה בעת מתרחבת מגמה שמעסיקים נמנעים מלקבל שומרי שבת לעבודה. לא קל להיות שומר שבת בחברה שמחללת שבת. קשה שבעתיים מצבם של יהודים מסורתיים, שאינם בעלי חזות דתית. מנהל לא ידרוש מיהודי חובש כיפה לעבוד בשבת, אבל הוא עלול לזלזל בהצהרת עובד שאינו נראה דתי הטוען כי הוא שומר שבת.

נחמה מהקב"ה בלבד

ישירות ממנו. מדוע לא אמר מתחילה "אֲנִי אֶנְכִי אֶנְכִי הוּא מְנַחֵמְכֶם?"

הדרגתיות הכרחית

אלא שהדברים צריכים להיעשות בתהליך הדרגתי, ממדרגה אחת למדרגה גבוהה יותר. לכן הנחמה מהקב"ה אינה יכולה לבוא בלי שתקדם לה נחמת הנביאים. תחילה הנביאים מנחמים, ודווקא אחרי שכנסת ישראל מפנימה את הניחומים שלהם, מתעוררת הזעקה "וַתֹּאמֶר צִיּוֹן: עֲזְבֵנִי ה'", והיא מביאה את נחמת הקב"ה עצמו.

בדומה לזה מסביר הבעש"ט את הפסוק "תִּפְלֶה לְעֵינַי כִּי יַעֲטֹף, וְלִפְנֵי ה' יִשְׁפָּךְ שִׁיחוֹ". העני מבקש לשפוך את בקשתו לפני המלך עצמו. אין הוא מתרשם מהארמון המפואר ומההיכלות שהוא עובר בהם, אלא כל רצונו לעמוד לפני המלך עצמו. אך מדוע העני צריך לעבור דרך ההיכלות והאולמות? כי זו מהות העבודה ההדרגתית – מתחילים במדרגה רוחנית נמוכה יחסית ואט-אט מתעלים.

(תורת מנחם כרך מ, עמ' 332)

אפילו בשעת מתן תורה, כאשר עם ישראל עמד בדרגה העליונה ביותר, שמעו בני ישראל מהקב"ה ישירות את שני הדיברות הראשונים בלבד, ואילו בשאר הדיברות שמעו מהקב"ה רק את כללות העניין ואילו הפרטים הועברו על-ידי משה רבנו. מהו אפוא פשר הסירוב להתנחם מדברי הנביאים?

מי שהחריב – ינחם

ההסבר הוא שלא מדובר כאן במסר רגיל מהקב"ה, אלא בנחמה על החורבן. כשם שהחורבן לא היה יכול להתחולל אלא על-ידי הקב"ה עצמו, וזאת כדי שבית המקדש השלישי ייבנה אף הוא על-ידי הקב"ה עצמו, כך גם הנחמה מוכרחה לבוא על-ידו. כל זמן שהנחמה אינה באה מהקב"ה, אין כאן נחמה אמיתית. לכן סירבה כנסת ישראל לקבל את תנחומי הנביאים.

אך אם כן מתעוררת שאלה הפוכה: מדוע מלכתחילה ביקש הקב"ה מהנביאים לנחם את כנסת ישראל, והלוא הכול גלוי וידוע לפניו, והוא ידע שכנסת ישראל תדרוש ניחומים

רצף הפטרות הניחומים, הנקראות משבת נחמו ועד ראש השנה, 'שבע דנחמתא', יש בו למעשה מעין דרשיה בין הקב"ה לכנסת ישראל. האבודרהם מביא בשם המדרש שתחילה פונה הקב"ה אל הנביאים ומבקש מהם: "נְחַמְנוּ נְחַמְנוּ עַמִּי" (ההפטרה הראשונה מבין השבע). על כך משיבה כנסת ישראל: "וַתֹּאמֶר צִיּוֹן: עֲזְבֵנִי ה' וְה' שִׁכְחֵנִי" (הפטרת השבת השנייה), כלומר: איני מתפייסת מנחמת הנביאים.

בעקבות זאת הנביאים מודיעים לקב"ה: "עֲזְבֵנִי סְעֵרָה לֹא נִחַמָה" (הפטרת השבת השלישית) – כנסת ישראל איננה מתפייסת בניחומינו. באה תשובת הקב"ה בהפטרת פרשתנו: "אֲנִי אֶנְכִי אֶנְכִי הוּא מְנַחֵמְכֶם". אני עצמי המנחם ולא הנביאים.

מה חסר בנביאים?

טענתה של כנסת ישראל טעונה הסבר: מדוע אין היא מתנחמת בדברי הנביאים? הלוא כך היו הדברים מאז ומעולם, "גְּלָה סוּדוֹ אֶל עֶבְדֵי הַנְּבִיאִים". גם כאשר בני ישראל עמדו במצב רוחני נעלה נמסרו להם דברי ה' על-ידי הנביאים.

אמרת השבוע

נשק התפילה

אחד מחסידיו של רבי אברהם (השני) מסלונים היה בעל אמצעים. פעם אחת נקלע אחד מנכדיו למצוקה גדולה וביקש את עזרת סבו, אך הסב סירב לעזור לו וטען שהוא שומר את כספו לימי זקנתו.

קרא לו רבי אברהם ואמר לו: "אתה משמיט מידי את הנשק החזק ביותר שלי". תמה החסיד לפשר הדברים, והרבי הסביר:

"הנה ממשמשים ובאים הימים הנוראים, ובהם אעבור לפני התיבה להתחנן לפני הקב"ה שירחם עלינו 'כרחם אב על בנים'. אבל איך אוכל לפצות פה כשאחד מחסידיי כובש את רחמיו מול מצוקת צאצאיו?! היכן רחמי האב על בניו?!"

פתגם חסידי

"הפירוש האמיתי של 'אני לדודי' – שיהודי צריך לדעת כי כל מציאותו נועדה לשמש את קונו. כל תכליתו של 'אני' הוא בעבור 'דודי'" (שפת אמת)

יציאה למלחמה | מאת הרב אליעזר ברוד, רב כרמי יוסף

מן המעיין

יציאה מתוך ביטחון

"כי תצא למלחמה על אויבך" (דברים כא, י). כאשר תצא למלחמת היצר מתוך ביטחון שהקב"ה עומד לימינך לעזור לך, הרי עצם היציאה, עוד לפני עריכת המלחמה, היא "על אויבך", על ומעל לאוייב.

(לקוטי שיחות)

לא מתוך עצבות

"מי האיש הירא ורך הלבב ילך וישוב לביתו" (דברים כח, ח). מפרש רש"י: "הירא מעברות שבידו". מי שחושב תמיד על עברות שבידו, עד שהוא שוקע בעצבות וממילא אינו יכול לעבוד את ה' בשמחה, אינו רשאי לצאת למלחמה.

(רבי דוד מקוצק)

מזימת היצר

הרע מכול הוא "הירא מעברות שבידו" – העצבות שאדם שוקע בה אחרי שעבר עברה. כאשר היצר מפתה אדם לחטוא, יותר משהוא מעוניין בחטא עצמו, הוא חפץ בעצבות שלאחריי.

(רבי נחמן מברסלב)

על מה האדם חושב

"ואיש אחר יחנכנו" (דברים כה, ה). מפרש רש"י: "ודבר של עגמת נפש הוא זה", וכי עוגמת הנפש שאיש אחר יחנוך את הבית גדולה מעצם החשש שהוא עצמו ייהרג במלחמה? אלא עוגמת נפש גדולה היא שברגעי חייו האחרונים, במקום

להרהר בתשובה תהיה דעתו של אדם נתונה למחשבה שהבית שבנה יהיה לאחר.

(רבי אברהם מרדכי מגור)

להסיח דעת

"כל היוצא למלחמת בית דוד כותב גט כריתות לאשתו" (שבת נו, א). היוצא למלחמה נדרש להסיח את דעתו לגמרי מכל ענייני ביתו, ואז הוא יכול לנצח.

(רבי מנחם מענדל מקוצק)

בזכות קריאת שמע

"ואמר אליהם שמע ישראל" (דברים כג, ג). רבי שמעון בן יוחאי אומר: אמר להם הקב"ה לישראל, אפילו לא קיימתם אלא קריאת שמע שחרית וערבית אי אתם נמסרים בידן.

(מנחות כט)

כשזועקים נושעים

"וכי תבואו מלחמה בארצכם על הצר הצורך אתכם והרעותם בחוצרות ונזכרתם לפני ה' אלוקיכם ונושעתם מאויביכם" (במדבר יט, ט). "ארצכם" רומז לשעת התפילה, שהיא "ארץ ישראל" הרוחנית. דווקא בעת התפילה בא "הצר הצורך אתכם" – יצר הרע, ומבלבל את האדם במחשבות זרות ודברים בטלים. העצה לכך היא "והרעותם" – לזעוק אל ה' ולבקש רחמי שמים, ואז "ונושעתם מאויביכם".

(הרבי מליובאוויטש)

זעקה ומענה

רחובות מנהטן סאנו כהרגלם באותה שעת אחר הצהריים של חודש סיוון תשע"ה. המולת המסחר והעסקים ב'פיפט אווניו' המפורסמת נבלמה בחזיתו של בניין מהודר. זה בית חב"ד, שמפעיל הרב יהושע מצגר, ובו מתקיימת בין השאר תפילת מנחה מדי יום ביומו בעבור אנשי העסקים מהאזור.

המתפללים הקבועים התרגשו לראות את האורח שבא להצטרף לתפילה. הרב יצחק דוד גרוסמן, רבה של מגדל העמק וראש מוסדות 'מגדל אור' שבעירו, שהיה בעיר באותה שעה וביקש גם הוא להתפלל מנחה.

התפילה נסתיימה. הרב גרוסמן הרים את עיניו וסקר את המתפללים. הוא ראה שבירכתי האולם יושב על כיסא נמוך אדם עטור זקן שחור ובעל עיניים עצובות. הוא הבחין ב'קריעה' שבדש בגדו, כמנהג אבלים. הרב ניגש אל האיש והחל לשוחח עמו.

התברר כי הבחור בעל תשובה מצרפת. הוא גדל במשפחה שאיננה שומרת תורה ומצוות, וכך התנהלו גם חייו. לפני שנים רבות חלה אביו במחלה קשה. ייסוריו של אביו עוררו בלב הבן תהיות על מהות החיים ותכליתם. פתאום נתן את דעתו לסוגיות שבעבר לא העסיקו אותו. ככל שהעמיק במחשבותיו החל להתקרב ליהדות, ושם מצא תשובות והסברים שהשביעו את צימאון נפשו.

"ומה קרה כעת?", שאל הרב גרוסמן.

"עכשיו אני יושב שבעה על פטירת אמי", סיים הבחור את סיפורו.

הרב גרוסמן החל לנחם את האבל ולחזקו בדברי עידוד. הבחור הנרגש פרץ בבכי בקול משתנק, וכשדמעות זולגות מעיניו, החל לפרוש לפני הרב את מצוקת נפשו ואת קשייו כבעל תשובה בניוירוק הגדולה. הוא אף תיאר את הבדידות ואת הניתוק ממשפחתו, והיה ניכר שפטירת אמו הציפה בליבו את רגשות הכאב האצורים בו.

דבריו הנרגשים נגעו לליבו של הרב גרוסמן. הוא החל להרעף עליו מילות עידוד, וכדברי חז"ל – דברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב. היה אפשר לראות כי הבחור שואב כוחות מדבריו החמים של הרב.

אבל עדיין הרגיש הרב שחסר לו איזה משפט חזק או סיפור טוב

שירומם את רוחו של הבחור. הוא נשא תפילה חרישית בליבו שהקב"ה יזמן לו את המילים המתאימות להביא מזור לנפשו השבורה של האבל.

באותו רגע צף במוחו סיפור שאירע לו, והוא מיהר לחלוק אותו עם הבחור ושאר הנוכחים, שהקיפו

אותם והאזינו בעניין.

זה היה כשלוש שנים קודם לכן. גם באותו זמן שהה הרב גרוסמן בארה"ב. יום אחד צלצל הטלפון שלו. מעבר לקו היה מנהל סמינר של בנות חוזרות בתשובה. הוא ביקש לחלוק עם הרב גרוסמן מקרה עגום שמעסיק את ההנהלה מאוד בעת

לומדים גאולה

מאת מנחם ברוד

לאן נעלמו השוטרים?

שלוש פעמים ביום אנו מתפללים: "השיבה שופטינו כבראשונה ויועצינו כבתחילה". התפילה הזאת מבקשת את מה שהובטח לנו בנבואת ישעיה (א,10): "וְאֶשְׁכְּחָהּ שְׁפָטֶיךָ כְּבָרָאשְׁנָה וְיִוְעָצֶיךָ כְּבִתְחִילָה". כלומר, אנו מצפים שבזמן הגאולה ישובו השופטים והיועצים האמיתיים של עם ישראל, כפי שהיו 'בראשונה' ו'בתחילה'.

הפסוק והתפילה מדברים על שופטים ויועצים, אבל היכן השוטרים? התורה מצווה (דברים טז,18): "שֹׁפְטִים וְשֹׁטְרִים תִּתֵּן לָךְ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ". שופטים הם הדיינים הפוסקים פסקי הלכות לעם ישראל, ושוטרים תפקידם לכפות את בעלי הדיון לקיים את פסק השופט (כפי שרש"י מפרש שם). מדוע אין השוטרים מוזכרים בייעודי הגאולה ובמקומם מופיעים 'יועצים'?

יועצים במקום שוטרים

התשובה בפשטות היא שבזמן הגאולה לא יזדקקו עוד לשוטרים, מכיוון שלעתיד לבוא יתבטל הרע ויסולק יצר הרע (כמו שנאמר: "את רוח הטומאה אעביר מן הארץ"). הכול יצייתו לשופטים ולא יזדקקו לכפיית השוטרים. וכך ה'רד"ק מפרש (ישעיה שם): "זה יהיה בימות המשיח שיכלו הרשעים כולם ושארית ישראל לא יעשו עוולה ולא ידברו כזב".

אך למעשה החידוש בזמן הגאולה אינו בהפיכת השוטרים למיותרים, אלא בכניסתם של ה'יועצים' תחתיהם. אם בזמן הזה מערכת המשפט מורכבת משופטים ומשוטרים, לעתיד לבוא היא תהיה בנויה משופטים ומיועצים.

ההבדל בין שופט ליועץ הוא שהשופט עומד מעל הנשפט וגוזר עליו פסק הלכה, בלי התחשבות ברצונו ובמידת הבנתו. הנשפט חייב לקיים את דינו של השופט בין שהדברים מתקבלים על דעתו בין לאו. לעומתו, היועץ מדבר עם האדם כשווה אל שווה, ונותן לו עצה שהשומע עצמו מבין ומרגיש שהיא טובה בעבורו.

ויש בזה מה שאין בזה: יתרונו של היועץ, שהשומע מקבל טוב יותר את העצה והיא חודרת עמוק יותר לפנימיותו. ואולם לשופט יש יתרון, שדבריו מתקבלים מתוך סמכות עליונה, כמי שהקב"ה נתן לו כוח לפסוק את דבר התורה, והאדם מתבטל ומקיים את הוראתו מתוך קבלת עול.

שופטים ונביאים

חלוקה דומה קיימת בין דברי תורה לדברי נבואה. התורה, בעצם מהותה, היא חכמתו ורצונו של הקב"ה. גם כשירדה למטה ונתלבשה במושגי העולם הזה, היא נשארת למעלה מהבריאה ולמעלה משכלו המוגבל של אדם. לעומתה, הנבואה, אף שהיא דבר ה', אשר "גִּלְגַּל סודו אל עבדיו הנביאים" (עמוס ג,2), בכל־זאת היא נקלטת בדעתו ובשכלו של הנביא, והיא גם צריכה להתגלות בדיבור (קול גשמי), וגם תוכנה קשור ל"דברים העתידיים להיות בעולם" (כדברי הרמב"ם בהלכות יסודי התורה פ"ק הלכה ג).

ועל כך נאמר: "ואשיבה שופטייך כבראשונה ויועצייך כבתחילה". בבוא הגאולה תחזור השלמות של השופטים, פוסקי דיני התורה, והיועצים, הם הנביאים. ובראש ובראשונה משיח צדקנו עצמו, שיהיה הן רב הן נביא.

ההכנה לזה נעשית גם לפני הגאולה, ובעיקר בזמננו, בעומדנו ברגעים האחרונים שלפני הגאולה. ה'שופטייך' וה'יועצייך' הם רבותינו נשיאינו, שמלמדים תורה (גילוי פנימיות התורה) ויועצים עצות בענייני תורה ויראת שמים, עד עניינים גשמיים – שזה עניין הנביאים; ועד הנבואה העיקרית – הנבואה ש"לאלתר לגאולה" ותיכף ומיד ממש "הנה זה (משיח) בא" (ראו ספר השיחות ה'תנשא"א כרך ב, עמ' 780).

האחרונה. "אולי הרב יוכל לעזור", הקדים המנהל.

המנהל סיפר לרב על נערה בעלת תשובה, שלמדה בסמינר בשלוש השנים האחרונות. "אחרי שלוש שנים התעוררה בעיה", נאנח המנהל. "משפחתה של הנערה לא ראתה בעין יפה את התקרבותה לעולם התורה והמצוות. תמיד הביעו בני המשפחה הסתייגות מאורח חייה הדתי וביקרו אותה על הצעד שנקטה.

אך הנערה עמדה בגבורה בלעג ובהקנטות, והתמידה בנחישות בדרכה. היא נעשתה שומרת קלה כחמורה, מתוך יראת שמים טהורה. אלא שהמשפחה החליטה לעשות הכול כדי לגרום לה לעזוב את הסמינר. בפעם האחרונה שחזרה הנערה לביתה הופעלו עליה לחצים כבדים, הנערה לא יכלה לעמוד בהם והיא נשארה בבית".

"ובמה אני יכול לעזור?", שאל הרב גרוסמן.

"אני חושב שאם הרב ישוחח איתה יש סיכוי שהיא תתגבר ותשוב ללימודים", השיב המנהל.

הרב גרוסמן נענה מיד. הוא מיהר להתקשר אל הצעירה. ברגע שהציג את עצמו והנערה שמעה את שמו, פרצה בבכי חסר מעצורים.

"למה את בוכה?", שאל הרב גרוסמן.

"בדיוק עכשיו התפללתי לאלוקים", אמרה הצעירה בקול נשנק. "פניתי אליו וביקשתי שייתן לי סימן. שיעשה לי נס. שיראה לי אות שהוא זוכר אותי ואוהב אותי. שאני לא בודדה. שאיר את דרכי. והנה, בדיוק עכשיו צלצל הטלפון, ואתה, כבוד הרב, משוחח עמי!". בעקבות השיחה הזאת דרכה של הצעירה בחזרה לסמינר הייתה קצרה...

"רואה אתה", דיבר הרב גרוסמן אל ליבו של הבחור, "הקב"ה שומע כל פנייה וכל בקשה. לעולם אל תרגיש בודד!".

"כן, כן...", השיב הבחור, ושוב החלו הדמעות זולוג מעיניו. "הרב לא יאמין למה שאספר לו עכשיו: ברגעים אלה ממש חשבתי בליבי: כמה אני בודד. כל משפחתי בצרפת. רק אני, שנאלצתי להתנתק ממנה כדי להתקרב אליך, ריבונו של עולם, יושב שבעה לבדי, בעיר רחוקה. פתאום הלמה בי הבדידות ושרפה את ליבי כברזל מלוכלך. ואז, מתוך עומק ליבי פניתי בזעקה אל הקב"ה: תן לי סימן! הראה לי שאתה זוכר ואוהב אותי! והנה, אך סיימתי את תפילתי, ואתה פנית אליי וסיפרת לי סיפור, שהוא למעשה הסיפור שלי!".

מאחורי הקלעים של 'עמוס 2'

'אתם רואים, בהם מתחשבים, ואנחנו אמורים לחלל את השבת שלנו?!'...
בעקבות התעקשותו בוצע השיגור בלילה שבין יום שני לשלישי. ימים של מתח עברו עלינו: "חששתי מאוד שאם חלילה יקרה משהו, יבואו אליי בטענות. התפללתי שהכול יעבור בשלום, ואכן, בחסדי ה' השיגור בוצע בלי תקלות".

הלוויין 'עמוס 2', שהתפוצץ בשבוע שעבר על כן השיגור בכיף קנוורל שבפלורידה, היה אמור להחליף את 'עמוס 2', ששוגר לפני שלושה עשר שנים, ומאז פועל ללא דופי במתן שירותי תקשורת. בצוות המהנדסים שעמלו על תכנונו ובניינו, כמו על תכנון הלוויינים שבאו בעקבותיו, בתעשייה האווירית לישראל, נמנים שומרי תורה ומצוות לא מעטים.

הגויים מכבדים

עניין השבת העסיק אותו לא רק בעת השיגור. "לאחר השיגור יש פעילות של תיקון מסלול, שבה מכוונים את הלוויין לנקודה שבה הוא צריך להיות ממוקם", מסביר פרידמן. "הפעילות הזאת דורשת עבודת צוות אינטנסיבית. הגדרנו שפעילות כזאת לעולם לא תבצע בשבת".

מי שהיה ראש צוות של 'עמוס 2' הוא החסיד ר' אלכסנדר פרידמן (66), העוסק כשלושים וחמש שנה בתחום הלוויינים וכיום מעורב במיזם לוויינים של חברת גוגל. הוא חושף את מה שהתרחש מאחורי הקלעים: "היה לחץ גדול להזדרז בשיגור הלוויין קודם שפוליסת הביטוח שלו מסתיימת. ביקשו ממני למצוא רב שיתיר שיגור בשבת. לחצו עליי וטענו שזו סכנה גדולה לפרנסתם של עובדים רבים, והדבר אף עלול להביא חלילה למיטוט המפעל".

נחישות ופירותיה

אך הוא היה נחוש: "הבהרתי שבשום פנים ואופן לא יהיה שיגור בשבת. השיגור נעשה מבייקונור שבקזחסטן. הצענו לשגר ביום ראשון, ותשובת הצוות הרוסי הייתה שאין הם רוצים לשגר ביום ראשון. כשלחצנו, התברר שביום זה חל חג נוצרי. אמרתי למנהלים שלנו:

רצון טוב יניב פתרונות

שיחתנו מתנהלת בעיצומו של המאבק על

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי, עומר

עקירת עץ פרי

שאלה: האם מותר לעקור עץ פרי כדי לבנות במקומו בית מגורים?

תשובה: נאמר בפרשתנו (כי"ט): "לא תשחית את עצה לנדוח עליו גרזן, כי ממנו תאכל אותו לא תכרות". מכאן שאסור מן התורה לעקור עץ פרי דרך השחתה וקלקול. כמורכב נאמר בדברי חז"ל (וגם בצוואת רבי יהודה החסיד) שיש סכנה כשקוצצים עץ פרי.

אם עוקרים את העץ לצורך תיקון, ואי אפשר לתקן בלי קלקול זה, העקירה מותרת. כגון עץ הגורם נזק לעצים אחרים, טובים ממנו, וכמורכב אם זקוקים למקומו כדי לבנות שם, או שהוא מאפיל על החלון, או ששווי לצורכי בניין יקר מערך פירותיו.

יש פוסקים הסוברים שגם במצב שמותר לעקור, לא ראוי לעשות זאת. אך לדעת אדמו"ר הזקן במצב שבו הדבר מותר גם אין חשש סכנה.

הרבה פוסקים מתירים (לפחות) - כשאין אפשרות אחרת) לעקור לצורך מצווה, כמו להסקת תנור בשייבה או בבית הכנסת או כקורות לעשיית סוכה, וכתבו שאין בזה חשש סכנה.

עם זה מעדיפים למכור את העץ לגוי בקניין המועיל לפי ההלכה, כמו קניין כסף, ושהגוי יעקרו.

מקורות: ב"ק צ"א. שמו"ר פ"ה ס"ב. צוואת ריה"ח אות מה ובהגהות מקור חסד שם. שו"ע אדמו"ר הזקן חו"מ הל' שמירת גו"נ ובל תשחית סי"ד טז (במהדורה החדשה כרך ו עמ' קמו). שלחן מנחם י"ד (ח"ד) עמ' ל' לא, ושי"ב. שמירת הגוף והנפש סי' רנ, ושי"ג. וראה שו"ת יחזה דעת ח"ה סי' מו. אנציקלופדיה תלמודית ערך 'בל תשחית', כרך ב עמ' שלו, ושי"ג.

להבין את ערך השבת. פרידמן על רקע טיל שיגור

עבודות הרכבת בשבתות. הקולות שנשמעו בוויכוח הזה גורמים לפרידמן צער: "כואב לראות יהודים שאינם מבינים את משמעות השבת וחשיבותה. זה עצוב. צריך להשקיע בחינוך הנוער היהודי, הדור הבא, בדרכי נועם, כדי שיבינו שהשבת היא ערך חיוני לעם היהודי".

ומה באשר לטענה כי בעולם מודרני אי אפשר להשבת את העבודה לגמרי בשבת? "בהחלט יש בעיות, אבל כשיש רצון טוב משני הצדדים אפשר לצמצם את חילול השבת למינימום ולמצוא פתרונות".

גפן בס"ד
ביטוח משכנתא בתנאים מיוחדים
סולל ביטוח צד ג' • צנרת • ביטוח לרעיוות אדמה
077-444-7777
e-mail: info@based.co.il (1 תלמיד)

ספרי תורה רוכשים ביוזאיקה חב"ד
ניתן להזמין ולקנות ספרי תורה אשכנזי וספרדי ובגדלים שונים.
ראשון-תמישי 9:30-20:30
ימי טיטי ונדב תנ 9:30-13:00
מתחם בית שיר, כפר חב"ד
052-54-51-113 • 03-9606120
חוק רבצני המפת סולמות

סיפורים מרגשים
שני כרכים של 'צדיקים למופת', מספורי המופת של 'שיחת השבוע'
סיפורים מופלאים על צדיקי ישראל מכל העדות
סיפורים שנוטעים יראת שמים, אמונת צדיקים ומידות טובות
טל' 03-960-6120

רשת משקפיים
280
1599-555-280

אלפי משקפיים בחינם! בסניפים: בני ברק ובית שמש
מעל אלף דגמים המבצע ממשוך! בסניפים: בני ברק, ירושלים, ביתר ובית שמש
מאחדת
לחברי מאחדת שיא ומכבי זהב עד גיל 18
עדשות 156 cr
אנטי רפלקס \ נגד שריטות
חוסם קרינת מחשב UV
עד מספר 6 / צילינדר 2